ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
នាយកដ្ឋានគោលនយោបាយ
ការិយាល័យស្រាវជ្រាវនិងវិភាគគោលនយោបាយ

អត្ថបទស្រាវជ្រាវ

ការកំណត់តម្រូវការចាំបាច់អាទិភាពនៃការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ដើម្បីលើកកម្ពស់គុណភាពអប់រំកុមារតូចនៅកម្ពុជា

គឹម សេដ្ឋានី[១] ហង់ជួន ណារ៉ុន[២] ហ៊ាត់ ប៊ុនហេ[៣]

[១] វិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និកីឡា រាជធានីភ្នំពេញ ប្រទេសកម្ពុជា
[២] ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា រាជធានីភ្នំពេញ ប្រទេសកម្ពុជា
[៣] វិទ្យាស្ថានបច្ចេកវិទ្យាកំពង់ស្ពឺ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ខេត្តកំពង់ស្ពឺ ប្រទេសកម្ពុជា
អ៊ីម៉ែលរបស់អ្នកនិពន្ធ៖ *kim.sethany@nie.edu.kh*

ទទួលអត្ថបទ៖ មករា ២០២៤ កែសម្រួលអត្ថបទ៖ មីនា ២០២៤ ទទួលបោះពុម្ព៖ ឧសភា ២០២៤

សង្ខិត្តន័យ

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះមានគោលបំណងអភិវឌ្ឍក្របខណ្ឌគំនិតសម្រាប់គ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ដើម្បីគុណភាពអប់រំកុមារតូចនៅកម្ពុជា និងការវិភាគរកតម្រូវការចាំបាច់អាទិភាពដើម្បីអភិវឌ្ឍយុទ្ធសាស្ត្រ។ ដើម្បីបានក្របខណ្ឌគំនិតសមស្របសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ អ្នកស្រាវជ្រាវបានសិក្សាឯកសារនានាដែលពាក់ព័ន្ធទាំងក្នុងប្រទេស និងបរទេស។ ចំណែកឯការកំណត់តម្រូវការចាំបាច់អទិភាពអ្នកស្រាវជ្រាវបានបង្កើតកម្រងសំណួរស្ទាបស្ទង់ដែលមានសូចនាករឆ្លុះបញ្ចាំងពីសមាសភាគ និងសមាសភាគរងដែលបានកំណត់នៅក្នុងក្របខណ្ឌគំនិត ដោយប្រើប្រាស់រង្វាស់ 5-Point Likert Scale ហើយប្រមូលទិន្នន័យធ្វើឡើងដោយផ្ទាល់ជាមួយសំណាកពាក់ព័ន្ធចំនួន ៥១៧ នាក់។ ការវិភាគទិន្នន័យគឺធ្វើឡើង ០២ដំណាក់កាល៖ ១.វិភាគទិន្នន័យដោយប្រើប្រាស់ការវិភាគខ្លឹមសារ និង២.វិភាគកំណត់តម្រូវការចាំបាច់អទិភាព PNI-modified។ លទ្ធផលទី១. ក្របខណ្ឌគំនិតសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ដែលមានសមាសភាគ០៤ ហើយក្នុងសមាសភាគនីមួយៗមានសមាសភាគរងចំនួន ០៣ ដូចៗគ្នាគឺ ស្វ័យភាព (គណៈកម្មការគ្រប់គ្រងសាលារៀន ការចូលរួមរបស់

សហគមន៍ក្នុងការគ្រប់គ្រងតាមសាលារៀន ភាពជាអ្នកដឹកនាំរបស់នាយក) វង្វាយតម្លៃ (កម្មវិធីអប់រំកុមារតូចនិងសៀវភៅគ្រូ វិធីសាស្ត្ររៀននិងបង្រៀន ការផ្សព្វផ្សាយលទ្ធផលសិក្សា) គណនេយ្យភាព (ការបង្កើតផែនការកែលម្អសាលារៀន គណនេយ្យភាព ការកែលម្អបរិស្ថានសិក្សា) និងការយកចិត្តទុកដាក់ដល់គ្រូបង្រៀន (ការជ្រើសរើសបេក្ខជនដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិល្អ ប្រាក់បៀវត្សនិងការលើកទឹកចិត្ត ការបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ)។ ផ្អែកលើលទ្ធផលនៃការវិភាគទី១ បង្ហាញថា ក្របខណ្ឌគំនិតសម្រាប់គ្រប់គ្រងមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ជាតម្រូវការចាំបាច់សម្រាប់ផ្តល់ឱ្យសាលានូវស្វ័យភាព វង្វាយតម្លៃ គណនេយ្យភាព និងការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះគ្រូបង្រៀន។ លទ្ធផលទី២ បង្ហាញថាសមាសភាគស្វ័យភាពមានតម្លៃ PNI modified= 0.46 ដែលកំណត់ថាជាចំណុចខ្សោយនៃកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ ហើយតម្លៃ PNI modified= 0.45 នៃសមាសភាគគណនេយ្យភាពដែលកំណត់ថាជាចំណុចខ្សោយនៃកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍តាមមកដោយតម្លៃ PNI modified=0.44 នៃសមាសភាគការយកចិត្តទុកដាក់ដល់គ្រូបង្រៀនដែលកំណត់ថា ជាចំណុចខ្សោយ នៃកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ និងចុងក្រោយគឺតម្លៃ PNI modified= 0.36 នៃសមាសភាគវង្វាយតម្លៃការសិក្សាដែលកំណត់ថាជាចំណុចខ្លាំង តាមលំដាប់លំដោយ។

ពាក្យគន្លឹះ៖ អប់រំកុមារតូច ក្របខណ្ឌគំនិត ស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន ស្ថានភាពរំពឹងទុក តម្រូវការចាំបាច់ អាទិភាព កម្ពុជា

Abstract

This study aimed to develop conceptual framework for community preschool management for enhancing early childhood education quality in Cambodia and PNI-modified analysis for developing community preschool management strategy. In order to obtain a suitable conceptual framework researchers studied national and international related literatures. For PNI-modified analysis, researcher developed questionnaire with indicators reflecting the factors and components defined within the conceptual framework using the 5-Point Likert Scale. Data collection was administered with 517 target participants. Data analysis was conducted within two phases—first, content analysis and second PNI-modified was analyzed. The finding indicated that a conceptual framework for community preschool management which consists of four factors, each factor consists of three components. They are autonomy (school management committee, community participation in school management, principal leadership), assessment (early childhood education programs and teacher books, learning and teaching methods, dissemination of learning results), accountability (making school improvement plans, accountability, improving the learning environment), and caring for teachers (recruiting qualified teachers, salaries and incentives, teacher training). Based on the above results, it can be pointed out that a conceptual framework for community preschool management is a priority need for providing schools with autonomy, assessment, accountability, and caring for teachers. While, PNI-modified of autonomy= 0.46 indicating that it is the weakness of community preschool management. PNI-modified of accountability= 0.45 indicating that it is the weakness of community preschool management. PNI-modified of attention to teacher= 0.44 indicating that it is

the weakness of community preschool management. PNI-modified of student assessment= 0.36 indicating that it is the strength of community preschool management.

Keywords: Early childhood education, Conceptual framework, Current state, Desirable state, PNI-modified

អាគតដ្ឋាន៖ គឹម, ស., ហង់ជួន, ណ., & ហ៊ាត់, ប. (២០២៤) ការកំណត់តម្រូវការចាំបាច់អាទិភាពនៃការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ដើម្បីលើកកម្ពស់គុណភាពអប់រំកុមារតូចនៅកម្ពុជា, *កាលិកបត្រអប់រំកម្ពុជា. ៦*(២), ១-១៩។

១. សេចក្តីផ្តើម

ការគាំពារនិងអភិវឌ្ឍន៍កុមារតូចនៅក្នុងឆ្នាំដំបូងៗមានឥទ្ធិពលជាវិជ្ជមានសម្រាប់ជីវិតរបស់ពួកគាត់នៅពេលដែលពួកគាត់ធំឡើងតាមលំដាប់លំដោយ (UNICEF, 2018; WHO, 2018)។ ការ វិនិយោគលើធនធានមនុស្សសម្រាប់កុមារស្ថិតក្នុងវ័យចូលរៀននៅមត្តេយ្យសិក្សា គឺ ផ្តល់នូវផលត្រឡប់មកវិញខ្ពស់បំផុត (World Bank, 2010)។ ការវិនិយោគប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពក្នុងការគាំពារ និងអភិវឌ្ឍកុមារតូច នឹងអាចកាត់បន្ថយនូវវិសមភាពដែលកើតចេញពីភាពក្រីក្រ កង្វះអាហារូបត្ថម្ភ និង ឱកាសរៀនសូត្រនានា (Hurley et al.2016; UNICEF, 2018)។

ទោះបីគេដឹងថាការគាំពារ និងអភិវឌ្ឍន៍កុមារតូចមានសារៈសំខាន់យ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏គេនៅសង្កេតឃើញថាបញ្ហាប្រឈមចម្បងៗដែលប្រព័ន្ធអប់រំនៅកម្ពុជាកំពុងតែប្រឈមគឺ៖ ធនធានមនុស្សខុសជំនាញពីតម្រូវការទីផ្សារ សិស្សរៀនខ្សោយ គុណភាពអប់រំនៅមានកម្រិតទាប ការអនុវត្តកម្មវិធីសិក្សាស្ថិតក្រោមស្តង់ដា (Naron, 2020; De Bortoli et al, 2023; Snoek, 2021)។ ជាទូទៅគ្រូបង្រៀនមានចំនួនតិច គុណភាពរបស់គ្រូបង្រៀននៅមានកម្រិត ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសាលារៀននៅខ្វះខាត កង្វះការប្រើប្រាស់សម្ភារៈបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និងមន្ទីរពិសោធន៍ក្នុងការបង្រៀននិងរៀន ធនធានថវិកានៅតាមសាលារៀននៅមានកម្រិតនៅឡើយ ហើយពេលខ្លះចាយវាយថវិកាមិនចំទិសដៅការបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្រៀន សាលារៀន និងថ្នាក់រៀនស្ថិតក្នុងសតវត្សរ៍ទី២០ នៅឡើយ(Naron, 2020; MoEYS, 2021, Zhang, 2006) ។

ជាមួយគ្នានេះផងដែរបើក្រលែកមើលទិដ្ឋភាពនៃការអប់រំកុមារតូច ការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យក៏នៅមានបញ្ហាជាច្រើនដែលនាំលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្សមិនសមប្រកប ជាពិសេសចំពោះសាលាដែលនៅជនបទ (De Bortoli et al, 2023; Gangan et al, 2024)។ បញ្ហានានានៃការគ្រប់គ្រង នាំឱ្យគុណភាពនៃសេវាអប់រំកុមារតូច នៅមានចន្លោះខ្វះខាត ដែលនាំឱ្យកុមារតូចមានគម្លាតសមត្ថភាព ដោយសារកុមារ ១ នាក់ ក្នុងចំណោម ៣នាក់ នៃកុមារក្រោមអាយុ ៥ឆ្នាំ មានកង្វះអាហារូបត្ថម្ភដែលជាហេតុនាំឱ្យខួរក្បាលមិនបានរីកលូតលាស់ធម្មតា (UNICEF, 2018) ។ ការគាំពារថែរក្សាកុមារនៅពេលឈឺនៅជាចំណោទ ដោយសារមាតាបិតាពុំមានសមត្ថភាពក្នុងការថែទាំកុមារ មិនមានការអប់រំពីរបៀបទំនាក់ទំនងជាមួយកូនក្នុងបរិបទកសាងសមត្ថភាពសង្គមរបស់កូន ហើយគ្រូ

បង្រៀននៅមត្តេយ្យសិក្សា ឬនៅមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ក៏នៅមានកង្វះខាតសមត្ថភាពបង្រៀនកុមារតូចទទួលបាននូវសមត្ថភាពតាមស្តង់ដាកំណត់ដោយក្រសួង (Gangan et al, 2024; MoYES, 2024)។

ដើម្បីឱ្យឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការនិងបរិបទអន្តរជាតិ កម្ពុជាកំណត់គោលនយោបាយក្នុងការពង្រីកសេវាអប់រំកុមារតូចប្រកបដោយគុណភាពនៅទូទាំងប្រទេស និងប្តេជ្ញាចិត្តបង្កើនអត្រារួមនៃកុមារអាយុ ៣ឆ្នាំ ទៅ ៥ឆ្នាំ ដោយបង្កើនសេវាអប់រំពី ៤១,៣ % ដល់ ៦០,៨ % ចាប់ពី ឆ្នាំ ២០១៨ ដល់ ឆ្នាំ២០៣០ (MoEYS, 2019)។ សេវាអប់រំកុមារតូចដែលបាននិងកំពុងដំណើរការនៅកម្ពុជារួមមានៈមត្តេយ្យសិក្សារដ្ឋ មត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ មត្តេយ្យសិក្សាឯកជន និងកម្មវិធីអប់រំមាតាបិតា (MoEYS, 2014)។ សេវាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅតាមតំបន់គោលដៅភូមិសាស្ត្រ ដែលនៅឆ្ងាយ ឬពុំទាន់មានសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសាធារណៈ ដើម្បីផ្តល់ឱកាសឱ្យកុមារអាយុ ៣ឆ្នាំ ទៅក្រោម ៦ឆ្នាំ ទទួលបានការសិក្សានៅកម្រិតមត្តេយ្យសិក្សា ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០០៣ ក្រោមកិច្ចសហការរវាងក្រសួងមហាផ្ទៃ ក្រសួងកិច្ចការនារី និងក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ដោយមានគាំទ្រពីអង្គការដៃគូអភិវឌ្ឍនានា (MoEYS, 2014; NCDD, 2020) ។

ការពង្រីកនិងលើកកម្ពស់គុណភាពសេវាសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ ជាជម្រើសដែលប្រសើរបំផុតក្នុងការឆ្លើយតបកម្មវិធីកំណែទម្រង់ស៊ីជម្រៅវិស័យអប់រំ ដោយផ្តើមចេញពីការពង្រីកសេវា និងលើកកម្ពស់គុណភាពអប់រំកុមារតូចនៅកម្ពុជា (MoEYS, 2024)។ ការអភិវឌ្ឍកុមារតូចជាការស្ថាបនាមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់កុមារតូចឱ្យកាន់តែរឹងមាំ តាមរយៈការផ្តល់ឱកាសឱ្យកុមារដែលមានអាយុចាប់ពី ០៣ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ០៦ឆ្នាំ ទាំងអស់ទទួលបានការអប់រំប្រកបដោយគុណភាព សមធម៌ និងបរិយាបន្ន (UNICEF, 2018; WHO, 2018)។ ការស្ថាបនាមូលដ្ឋាននេះបានជួយឱ្យកុមារត្រៀមខ្លួនជាស្រេច ក្នុងការចុះឈ្មោះចូលរៀនថ្នាក់បឋមសិក្សាឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមអាយុរបស់ខ្លួន កាត់បន្ថយអត្រាត្រួតថ្នាក់ អត្រាបោះបង់ការសិក្សា ជួយដល់ការលើកកម្ពស់លទ្ធផលសិក្សាសិស្សគ្រប់ភូមិសិក្សា និងជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការសិក្សាពេញមួយជីវិត (De Bortoli et al, 2023) ។ ការពង្រីកនិងលើកកម្ពស់គុណភាពសេវាសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍នាំទៅដល់ការបង្កើនចំនួនយុវជន និងមនុស្សពេញវ័យដែលមានចំណេះដឹងផ្នែកអក្ខរកម្ម លេខនព្វន្ត និងជំនាញទន់ រួមជាមួយជំនាញបច្ចេកទេសនិងវិជ្ជាជីវៈ ដើម្បីទទួលបានការងារ និង សហគ្រិនភាព ឆ្លើយតបនឹងគោលដៅនៃការអប់រំ២០៣០ និងតម្រូវការមូលធនមនុស្សសម្រាប់ចក្ខុវិស័យអភិវឌ្ឍកម្ពុជាឆ្ពោះទៅឆ្នាំ២០៣០ និង២០៥០ (Cadima et al, 2020; French et al, 2022; Hurley et al, 2016) ។

២. គោលបំណងស្រាវជ្រាវ

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះមានគោលបំណងក្នុងការៈ

១. អភិវឌ្ឍក្របខណ្ឌគំនិតនៃការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ដើម្បលើកកម្ពស់គុណភាពអប់រំកុមារតូចនៅកម្ពុជា

២. វិភាគស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននិងស្ថានភាពរំពឹងទុក និងកំណត់តម្រូវការចាំបាច់អទិភាពនៃការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ដើម្បីលើកកម្ពស់គុណភាពអប់រំកុមារតូចនៅកម្ពុជា

៣. រំលឹកទ្រឹស្តី

ការសិក្សានេះផ្តោតទៅលើការសិក្សាបញ្ញត្តិនិងទ្រឹស្តីផ្សេងៗ ព្រមទាំងទ្រឹស្តីដែលពាក់ព័ន្ធនានាក្នុងការអភិវឌ្ឍ ក្របខណ្ឌគំនិត និងដើម្បីសិក្សាអំពីស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននិងស្ថានភាពរំពឹងទុកនៃការគ្រប់គ្រង មត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ដើម្បីលើកកម្ពស់គុណភាពអប់រំកុមារតូចនៅកម្ពុជា។

៣.១ មត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍

ក្រសួងមហាផ្ទៃបានចេញសៀវភៅណែនាំនៅឆ្នាំ២០១៨ ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍សម្រាប់ឃុំ-សង្កាត់ក្នុងការអនុវត្ត និងការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ (MoEYS, 2019; NCDD, 2020)។ ឯកសារនេះបានរៀបចំឡើងដើម្បីជាមូលដ្ឋានដល់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ក្នុងការគ្រប់គ្រងមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ប្រកបដោយគុណភាព ប្រសិទ្ធភាព និងនិរន្តរភាព ស្របទៅតាមមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ស្តង់ដា ដើម្បីជួយកុមារអាយុ ៣ ដល់ក្រោមអាយុ ៦ឆ្នាំ ឱ្យទទួលបានសេវាអប់រំកុមារតូចប្រកបដោយសមធម៌ និងបរិយាបន្ន(MoYES, 2021; 2024)។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ជាអាណាព្យាបាលក្នុងការគ្រប់គ្រងមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ ក្នុងការលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍកុមារតូច នៅក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន និងរួមចំណែកក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិស្តី ពីការគាំពារនិងអភិវឌ្ឍន៍កុមារតូចប្រកបដោយសមធម៌ និងបរិយាបន្ន (NCDD, 2020)។

៣.២ ការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍

កំណែទម្រង់វិស័យអប់រំកម្ពុជាផ្តោតលើការអប់រំ និងការគាំពារកុមារតូចជាអាទិភាពមួយក្នុងការផ្តល់នូវមូលដ្ឋានគ្រឹះដ៏រឹងមាំនិងមិនអាចខ្វះបានក្នុងការកែលម្អលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្សនៅគ្រប់កម្រិតសិក្សា។ ការលើកកម្ពស់ការអប់រំកុមារតូច គឺជាការកសាងនូវមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់ការអប់រំប្រកបដោយគុណភាព ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងកត្តាខាងក្រៅដូចជាការផ្លាស់ប្តូរក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច ជាពិសេសក្នុងបរិបទនៃការប្រណាំងប្រជែងក្នុងពិភពលោកសម័យក្រោយជំងឺកូវីត-១៩ បរិវត្តកម្មឌីជីថល បដិវត្តឧស្សាហកម្មលើកទី៤ ការប្តេជ្ញាចិត្តសម្រេចគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព។

ដើម្បីធានាបាននូវការរួមចំណែកក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិ ស្តីពីការគាំពារនិងអភិវឌ្ឍន៍កុមារតូចប្រកបដោយសមធម៌ និងបរិយាបន្ន អ្នកសិក្សាបានស្វែងយល់និងសំយោគនូវទ្រឹស្តីនានាដើម្បីធានាការគ្រប់គ្រងមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ដើម្បីលើកម្ពស់គុណភាពអប់រំកុមារតូចនៅ កម្ពុជាដូចខាងក្រោម៖

៣.២.១ ស្វ័យតាព

កំណែទម្រង់សាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍អាចអនុវត្តទៅតាមគោលការណ៍ស្វ័យភាពនៃការគ្រប់គ្រងសាលារៀនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព(SBM)តាមរយៈ៖

ក. ការបង្កើតគណៈកម្មការគ្រប់គ្រងសាលារៀន ៖ ជាការលើកកម្ពស់ការទទួលខុសត្រូវ និងភាពជាម្ចាស់នៅសាលារៀន និងដោយមានការចូលរួមពីគណៈគ្រប់គ្រងសាលារៀន គ្រូបង្រៀន មាតាបិតា និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន (Bruns et al., 2011; Elmore, 2000; MoEYS, 2017; Patrinos, et al., 2013; Fullan,2007; Naron, 2020) ។

ខ. ការគៀគរធនធានតាមរយៈការចូលរួមរបស់សហគមន៍ក្នុងការគ្រប់គ្រងសាលារៀន៖ ដើម្បីកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងសម្ភារៈឧបទេសក្នុងការលើកកម្ពស់គុណភាពអប់រំកុមារតូច និងការចូលរួមក្នុងដំណើរការសម្រេចចិត្តក្នុងការគ្រប់គ្រងសាលារៀន (Naron, 2020)។ ការផ្តល់ធនធានហិរញ្ញវត្ថុគ្រប់គ្រាន់ នឹងជួយលើកកម្ពស់ការផ្តល់សេវា ការបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ ការអភិវឌ្ឍន៍ និងការជួសជុលហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ (Bruns et al., 2011; Patrinos, et al., 2013; MoEYS, 2017; Naron, 2020) ។

គ. ភាពជាអ្នកដឹកនាំរបស់នាយកសាលា៖ នាយកសាលាត្រូវមានការប្តេជ្ញាចិត្តខ្ពស់ និងគ្រប់គ្រងប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ តាមរយៈការពង្រឹងភាពជាអ្នកដឹកនាំ (Bruns et al., 2011; Fullan, 2014; MoEYS, 2017; Patrinos, et al., 2013; Naron, 2020) ប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវកម្រិតខ្ពស់ និងភាពជាម្ចាស់របស់គ្រឹះស្ថានសិក្សា។ ភាពស័ក្តិសិទ្ធិរបស់អ្នកដឹកនាំនិងការគ្រប់គ្រងតាមសាលារៀនសម្តែងចេញតាមរយៈការគៀគរធនធាន និងការចូលរួមពីស្ថាប័ននិងវិស័យពាក់ព័ន្ធ អង្គការដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ជាពិសេសសហគមន៍ អាណាព្យាបាល និងគ្រូបង្រៀន។

ជារួមស្វ័យភាពនៃសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ ត្រូវមានសមាសភាព៖១.ការលើកកម្ពស់ភាពជាម្ចាស់នៅសាលារៀន និងការបង្កើតគណៈកម្មការគ្រប់គ្រងសាលារៀន ២.ការគៀគរធនធានតាមរយៈការចូលរួមរបស់សហគមន៍ ក្នុងការគ្រប់គ្រងសាលារៀន និង ៣.ភាពជាអ្នកដឹកនាំរបស់នាយក និងគណៈគ្រប់គ្រងសាលារៀន។

៣.២.២. វង្វាយតម្លៃសិក្សា

វង្វាយតម្លៃការសិក្សាធ្វើឡើង ដើម្បីដឹងពីកម្រិតលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្ស។ លទ្ធផលវង្វាយតម្លៃចង្អុលបង្ហាញគោលដៅការពង្រឹងគុណភាពនៃការផ្តល់សេវាអប់រំកុមារតូច ឱ្យទទួលបានការអភិវឌ្ឍអភិវឌ្ឍន៍ពេញលេញ (Heckman, 2000)។ កំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ ត្រូវផ្សារភ្ជាប់ជាមួយនឹងគោលដៅនៃការពង្រឹងគុណភាពដែលមានវង្វាយតម្លៃសិក្សាជាសមាសភាគមួយយ៉ាងសំខាន់(Bruns et al., 2011; MoEYS, 2017; Patrinos, et al., 2013; Naron, 2020) ។ វង្វាយតម្លៃសិក្សានៃការអប់រំកុមារតូចត្រូវផ្តោតទៅលើ៖

ក. ការកែលម្អកម្មវិធីអប់រំកុមារតូច និងសៀវភៅគ្រូ៖ កម្មវិធីសិក្សា និងសៀវភៅគ្រូមានតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការពង្រឹងគុណភាពនៃការអប់រំ និងគាំពារកុមារតូចដើម្បីជួយដល់ការអភិវឌ្ឍពុទ្ធិបញ្ញា និងត្រៀមកុមារសម្រាប់ការចូលរៀនក្នុងសាលា (Yoshikawa et al., 2013; Elmore,

2014; Taguma et al., 2012; Naron, 2020) ។ កម្មវិធីសិក្សា និងសៀវភៅគ្រូ ត្រូវមានគោលដៅសម្រេចបានការអភិវឌ្ឍគ្រប់ជ្រុងជ្រោយរបស់កុមារ ដូចជាការអភិវឌ្ឍរាងកាយ ការអភិវឌ្ឍពុទ្ធិបញ្ញា ការអភិវឌ្ឍន៍សង្គម ការអភិវឌ្ឍន៍អារម្មណ៍ (Emotional) ជាដើម។

ខ. ការកែលម្អវិធីសាស្ត្ររៀន និងបង្រៀន៖ កម្មវិធីសិក្សាដែលទទួលបានជោគជ័យត្រូវផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងការបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ និងការអនុវត្តគរុកោសល្យ ជាពិសេសត្រូវមានគ្រូដែលមានបទពិសោធន៍ជួយផ្តល់ប្រឹក្សា និងគាំទ្រនៅក្នុងបន្ទប់រៀន (Bruns et al., 2011; Elmore, 2014; Fullan, 2007; MoEYS, 2017; Taguma et al., 2012; Naron, 2020) ។ ការអនុវត្តកម្មវិធីសិក្សា និងគរុកោសល្យ ត្រូវមានកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ ដោយកំណត់ចំនួនម៉ោងសិក្សាតាមមេរៀននីមួយៗ ការចូលរួមរបស់គ្រួសារ ការលេងល្បែងសិក្សា អន្តរកម្មរវាងគ្រូនិងសិស្ស ការគាំទ្រខាងផ្នែកសុខភាព និងអាហាររូបត្ថម្ភ (Clark, H., et al., 2020; Patrinos, et al., 2013) ។

គ. ការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ លទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្សដល់ភាគីពាក់ព័ន្ធ៖ គណៈគ្រប់គ្រងត្រូវយកលទ្ធផលសិក្សារបស់កុមារទៅពិភាក្សា ជាមួយគ្រូបង្រៀនដើម្បីកែលម្អវិធីសាស្ត្រគរុកោសល្យ កែលម្អកិច្ចតែងការបង្រៀន។ នាយកត្រូវជួបពិភាក្សាជាមួយមាតាបិតា ដើម្បីស្វែងយល់ពីការរំពឹងទុក ពីលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្សផងដែរ ជាពិសេសដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មានទាក់ទងនឹងការគាំពារ និងកម្មវិធីអប់រំមាតាបិតា និងបង្កើតបរិស្ថានវិជ្ជមាននៅផ្ទះ ដែលគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍរបស់កុមារ ជាពិសេសការបង្រៀនកុមារលេងល្បែងសិក្សា ការនិទានរឿង ការច្រៀងចម្រៀង អំណានជាដើម (Elmore, 2004; Fullan, 2014; MoEYS, 2017; Patrinos, et al., 2013; Naron, 2020; Clark, et al., 2020)។

ជារួមវង្វាយតម្លៃការសិក្សាត្រូវមានសមាសភាគដូចតទៅ៖ ១.ការកែលម្អកម្មវិធីអប់រំកុមារតូច និងសៀវភៅគ្រូ ២.ការកែលម្អវិធីសាស្ត្ររៀន និងបង្រៀន និង៣.ការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្សដល់ភាគីពាក់ព័ន្ធ។

៣.២.៣. គណនេយ្យភាព

គណនេយ្យភាព និងការផ្ទេរការទទួលខុសត្រូវពីថ្នាក់ជាតិ ទៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការរបស់មាតាបិតា និងការកែលម្អគុណភាពអប់រំ (Bruns et al., 2011; MoEYS, 2017; Patrinos, et al., 2013; Naron, 2020) ។ ការសិក្សាបង្ហាញថា មាតាបិតា និងសហគមន៍អាចដាក់សម្ពាធលើសាលាឱ្យកែលម្អសមិទ្ធផលសាលារៀន និងកែលម្អលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្ស ។ មាតាបិតា អ្នកពាក់ព័ន្ធអាចប្រើប្រាស់ព័ត៌មានដើម្បីចូលរួមក្នុងការគ្រប់គ្រងសាលានិងត្រួតពិនិត្យសមិទ្ធផលសាលារៀន (Bruns et al., 2011; Fullan, 2007) ។ ការពង្រឹងរចនាសម្ព័ន្ធអភិបាលកិច្ច និងការបង្កើតប្រព័ន្ធគណនេយ្យភាពក្នុងសាលារៀនតាមរយៈ៖

ក. ការបង្កើតផែនការកែលម្អសាលារៀន៖ សាលាល្អត្រូវមានផែនការអភិវឌ្ឍដែលរៀបចំឡើងដោយមានការចូលរួមពីគណៈគ្រប់គ្រង គ្រូបង្រៀន មាតាបិតា សហគមន៍ ក្រុមប្រឹក្សាយុវជន

និងអាជ្ញាធរដែលពាក់ព័ន្ធ ក្នុងគោលដៅដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមចំពោះមុខ និងគាំទ្រដោយធនធានថវិកាគ្រប់គ្រាន់ (Naron, 2020; Bruns et al., 2011; Elmore; Fullan, 2007; MoEYS, 2017; Patrinos, et al., 2013) ។ ផែនការនេះត្រូវឆ្លើយតបទៅនឹងក្របខណ្ឌគោលនយោបាយគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ហើយបង្កើតជាការផ្ដល់សេវាគាំពារ និងអប់រំកុមារតូចដែលប្រទាក់ក្រឡា។ សេវាប្រទាក់ក្រឡា (Integrated services) ជួយគាំទ្រឱ្យកុមារតូចទទួលបានផលប្រយោជន៍ និងគាំទ្រលើការពង្រឹងគុណភាព ការធានាបរិស្ថានសិក្សាស្មេរភាពនិងការជួយឱ្យកុមារឆ្លងពីមត្តេយ្យសិក្សាទៅ បឋមសិក្សា (Erickson et al., 2015)។

គណៈគ្រប់គ្រងសាលាជួបជាមួយមាតាបិតា និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាននៅក្នុងការរៀបចំអនុម័ត និងអនុវត្តផែនការអភិវឌ្ឍន៍សាលារៀនដោយផ្ទាល់។ ការចូលរួមពីបីភាគីនេះគឺ ដើម្បីឱ្យមានការផ្លាស់ប្ដូរវប្បធម៌ និងបរិយាកាសនៅក្នុងសាលារៀន ដើម្បីកែប្រែឥរិយាបថរបស់មាតាបិតា និងពង្រឹងទំនាក់ទំនងជាមួយមាតាបិតាឱ្យកាន់តែល្អ។ គ្រូត្រូវប្រែប្រួលឥរិយាបថ ហើយ ត្រូវយល់ពីតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ខ្លួន (Bruns et al., 2011; Elmore, 2014; Fullan, 2007; Glewwe, 2014; MoEYS, 2017)។

ខ. គណនេយ្យភាពរបស់នាយក៖ នាយកសាលាមានគណនេយ្យភាពចំពោះអាជ្ញាធរ និងមាតាបិតា អាណាព្យាបាល ក្នុងការប្រើប្រាស់ធនធាននានាក្នុងការលើកកម្ពស់សុខមាលភាព និងការអភិវឌ្ឍរបស់កុមារ(Evans, 2006; Naron, 2020) ។

គណៈកម្មការគ្រប់គ្រងសាលារៀនត្រូវប្រើប្រាស់ថវិកា និងធនធានដើម្បីអនុវត្តកម្មវិធីដែលបម្រើស្ដង់ដាប្រសិទ្ធភាពសាលារៀន ដោយផ្ដោតលើការងាររៀន និងបង្រៀន និងការផ្ដល់សម្ភារៈបង្រៀន និងការកែលម្អវិធីសាស្ត្រគរុកោសល្យ ការផ្ដល់សេវាជួយសិស្ស ការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈគ្រូ ការកែលម្អបរិស្ថានថ្នាក់រៀន និងសាលារៀន(Naron, 2020)។

គ. ការកែលំអបរិស្ថានសិក្សា ដើម្បីកែលម្អលទ្ធផលសិក្សាសិស្ស៖ បរិស្ថានសិក្សាគឺជាកត្តាសំខាន់បំផុតក្នុងការលើកកម្ពស់គុណភាពអប់រំកុមារតូច និងការអភិវឌ្ឍកុមារ ជាពិសេសការលើកកម្ពស់អន្តរកម្មរវាងគ្រូនិងសិស្ស និងរវាងសិស្សគ្នាឯង (Bruns et al., 2011; Elmore, 2014; Evans, 2006; MoEYS, 2017; Patrinos, et al., 2013; Naron, 2020) ។ បរិស្ថានសិក្សាគឺជាសូចនាករដំណើរការ នៃគុណភាពអប់រំកុមារតូចជាពិសេសបរិស្ថានហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ សម្ភារៈសិក្សា និងការរៀបចំបន្ទប់រៀន។

ជារួមគណនេយ្យភាពត្រូវមានសមាសភាគបីគឺ៖១.ការបង្កើតផែនការកែលម្អសាលារៀន ២. គណនេយ្យភាពរបស់នាយកសាលា និង៣.ការកែលំអបរិស្ថានសិក្សាដើម្បីកែលម្អលទ្ធផលសិក្សាសិស្ស។

៣.២.៤. ការយកចិត្តទុកដាក់ដល់គ្រូបង្រៀន

គុណភាពអប់រំកុមារតូចអាស្រ័យលើកត្តាគ្រូបង្រៀនជាពិសេសគុណវុឌ្ឍិគ្រូ ការបណ្តុះបណ្តាល និងការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈ និងលក្ខខណ្ឌបំពេញការងារដើម្បីបង្កើតបរិយាកាសវិជ្ជមាន និងអន្តរសកម្មរវាងគ្រូនិងកុមារតូច។ ការយកចិត្តទុកដាក់លើគ្រូបង្រៀនត្រូវផ្តោតលើ៖

ក. ការជ្រើសរើសបេក្ខជនដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិល្អចូលធ្វើគ្រូ៖ លក្ខខណ្ឌនានានៃការជ្រើសរើសគ្រូបង្រៀនដែលមានគុណភាពត្រូវបានកំណត់ដោយលក្ខខណ្ឌចំនួន ៣គឺ ក.យន្តការមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការជ្រើសរើសគ្រូ ដើម្បីជ្រើសរើសបុគ្គលដែលមានគុណសម្បត្តិសមស្រប ឱ្យក្លាយជាគ្រូបង្រៀន ខ.ការបណ្តុះបណ្តាល និងការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈខ្ពស់ជាប្រចាំ និងគ.ប្រព័ន្ធគាំទ្រមានប្រសិទ្ធភាពដើម្បីធានាថាសិស្សទទួលផលបានពីការបង្រៀន ដែលជួយឱ្យពួកគេសម្រេចបានសក្តានុពលខ្ពស់ (Elmore, 2014; Mourshed et al.,2021; MoEYS, 2017; Patrinos, et al., 2013; Taguma et al., 2012; Naron, 2020) ។

ខ. ការបង្កើនប្រាក់បៀវត្ស និងប្រាក់ឧបត្ថម្ភ ៖ លក្ខខណ្ឌការងាររបស់គ្រូបង្រៀនដូចជាប្រាក់បៀវត្ស និងប្រាក់ឧបត្ថម្ភ និងផលប្រយោជន៍មិនមែនហិរញ្ញវត្ថុ ជួយដល់អន្តរសកម្មវិជ្ជមានរវាងគ្រូនិងកុមារតូច និងជួយទាក់ទាញបេក្ខជនដែលមានគុណវុឌ្ឍិខ្ពស់ឱ្យចូលធ្វើគ្រូ (Goelman et al., 2006; Taguma et al., 2012; MoEYS, 2017; Naron, 2020) ។

គ. ការអប់រំគ្រូបង្រៀនឱ្យក្លាយជាអ្នកបណ្តុះបណ្តាលមានប្រសិទ្ធភាព៖ គ្រូដែលទទួលការអប់រំតាមវិជ្ជាជីវៈនៃការអប់រំកុមារតូច គឺជាកត្តាចម្បងនៃការផ្តល់សេវាប្រកបដោយគុណភាព និងជួយដល់ការអភិវឌ្ឍពុទ្ធិបញ្ញា និងជំនាញសង្គមរបស់កុមារតូច។ គ្រូបង្រៀនមិនត្រឹមតែមានគុណវុឌ្ឍិខ្ពស់ប៉ុណ្ណោះទេ តែត្រូវមានសមត្ថភាពនៅក្នុងការបង្កើតបរិយាកាសគរុកោសល្យដែលអំណោយផលដល់ការរៀនរបស់សិស្ស (Fullan, 2007; Hanushek and Rivkin 2003; Naron, 2020) ។ ការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈគ្រូបង្រៀនជាប្រចាំ គឺជាសកម្មភាពផ្តោតលើការពង្រឹងចំណេះដឹង បំណិន និងសមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈរបស់គ្រូបង្រៀន ដែលនាំមកនូវការកែលម្អលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្ស (Guskey, 2000)។

ជារួមការយកចិត្តទុកនៅគ្រូបង្រៀនត្រូវមានសមាសភាពដូចតទៅ៖ ១.ការជ្រើសរើសបេក្ខជនដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិល្អចូលធ្វើគ្រូបង្រៀន ២.ការបង្កើនប្រាក់បៀវត្ស ប្រាក់ឧបត្ថម្ភ និង៣.ការបណ្តុះបណ្តាលគ្រូឱ្យទៅជាគ្រូដែលមានប្រសិទ្ធភាព។

៤. វិធីសាស្ត្រ

ការសិក្សានេះជាការសិក្សាបែបបន្សំវិធីដើម្បីកំណត់ក្របខណ្ឌគំនិត និងស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន ព្រមទាំងស្ថានភាពរំពឹងទុកនៃការគ្រប់គ្រងមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ដើម្បីលើកកម្ពស់គុណភាពអប់រំកុមារតូចនៅកម្ពុជា ។

៤.១ ការប្រមូលទិន្នន័យ

ការប្រមូលទិន្នន័យធ្វើឡើងពីរដំណាក់កាលគឺ១.ប្រមូលបទបញ្ញាត្តិ ទ្រឹស្តី ទស្សនាទាន និងឯកសារនានា ចេញពី googgle scholar websiteនានា ជាពិសេសwebsite របស់ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ព្រមទាំងឯកសារដែលបោះពុម្ពផ្សាយរបស់ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡានិងក្រសួងពាក់ព័ន្ធដើម្បីឱ្យឯកសារមានភាពសំបូរបែប និងគ្របដណ្តប់លើទិដ្ឋភាពរួមនៃការគ្រប់គ្រងជាពិសេសមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ ក្នុងគោលបំណងបង្កើតជាក្របខណ្ឌគំនិតនៃការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ដើម្បីលើកកម្ពស់គុណភាពអប់រំកុមារតូចនៅកម្ពុជា ២.ការប្រមូលទិន្នន័យធ្វើឡើងជាមួយសំណាកគោលដៅចំនួន ៥១៩នាក់ ដើម្បីកំណត់នូវស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននិងស្ថានភាពរំពឹងទុកដោយមានកម្រងសំនួរបីផ្នែកធំៗ គឺផ្នែកទី១.ទិន្នន័យមូលដ្ឋានរបស់អ្នកឆ្លើយតបកម្រងសំណួរ ផ្នែកទី២.ការគ្រប់គ្រងមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ និងផ្នែកទី៣.គុណភាពនៃការអប់រំកុមារតូច ។

៤.២ ការវិភាគទិន្នន័យ

ការវិភាគទិន្នន័យដំណាក់កាលទី១ គឺជាការវិភាគខ្លឹមសារដើម្បីកំណត់បាននូវទម្រង់ ក្រុមពាក្យ ឬខ្លឹមសារនានាជាសមាសភាគ និងសមាសភាគរង(រូបភាពទី១)ដើម្បីបានជាក្របខណ្ឌគំនិតក្នុងការអនុវត្តការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ឱ្យមានដំណើរការល្អ និងមាននិរន្តភាពនិងអាចធានាបាននូវគុណភាពអប់រំកុមារនៅកម្ពុជា ។ ចំណែកដំណាក់កាលទី២ ជាការវិភាគតម្រូវការចាំបាច់អាទិភាពដោយធ្វើផលដករវាងតម្លៃមធ្យមនៃស្ថានភាពដែលចង់បាននាពេលអនាគត និងតម្លៃមធ្យមនៃស្ថានភាពនាពេលបច្ចុប្បន្ន ។ ការវិភាគដើម្បីកំណត់ស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននិងស្ថានភាពដែលចង់បាននៅថ្ងៃអនាគត ត្រូវកំណត់ឡើងដោយរូបមន្ត PNI modified ។ តម្លៃធំបំផុតរបស់ PNI modified ត្រូវយកទៅបូកជាមួយតម្លៃតូចបំផុតរបស់ PNI modified ហើយចែកនឹង 2 ។ ភាពខុសគ្នានៃតម្លៃកណ្តាលត្រូវបានគេប្រើប្រាស់សម្រាប់កំណត់ក្រុម ដែលក្រុមនោះឲ្យឈ្មោះថាក្រុមដែលមានតម្រូវការចំបាច់ខ្ពស់ និងក្រុមដែលមានតម្រូវការចាំបាច់ទាប ។ ក្រុមដែលទទួលបានតម្លៃ PNI modified ខ្ពស់មានន័យថាជាក្រុមដែលមានភាពទន់ខ្សោយ(Weakness=W) នៅក្នុងកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ដើម្បីលើកកម្ពស់គុណភាពអប់រំកុមារតូចនៅកម្ពុជា និងផ្ទុយទៅវិញ ក្រុមដែលទទួលបានតម្លៃ PNI modified ទាបមានន័យថាជាក្រុមដែលមានភាពខ្លាំង (Strength=S) នៅក្នុងកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ដើម្បីលើកកម្ពស់គុណភាពអប់រំកុមារតូចនៅកម្ពុជា។

៥. លទ្ធផល

លទ្ធផលទី១គឺៈក្របខណ្ឌគំនិតក្នុងការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ដែលមានសមាសភាគចំនួន ០៤គឺស្វ័យភាព វង្វាយតម្លៃ គណនេយ្យភាព និងការយកចិត្តទុកដាក់ដល់គ្រូបង្រៀន ។ សមាសភាគនីមួយៗមានសមាសភាគរងចំនួន០៣ ចំណែកគុណភាពអប់រំកុមារតូច

នៅកម្ពុជាមានសមាសភាគចំនួន ០៣ ។ សមាសភាគនីមួយៗមានសមាសភាគរងចំនួន ០៣ផង ដែរ ដូចមានសេចក្តីលម្អិត (រូបភាពទី១) ។ Elmore (2004) បានបញ្ជាក់ថាការដែលសាលារៀនធ្វើវង្វាយតម្លៃសិស្សបានល្អ នឹងនាំឱ្យគេអាចដឹងពីវឌ្ឍនភាពនានារបស់កុមារតូចដូចជាគេអាចដឹងថាកុមារទទួលបានអាហារូបត្ថម្ភកម្រិតណាធៀបនឹងអាយុ កុមារមានការវិវត្តផ្នែករាងកាយបានកម្រិតណា លើសពីនេះទៅទៀតគឺដឹងបានថាតើកុមារមានការលូតលាស់ផ្នែកពុទ្ធិបញ្ញានិងមិនបញ្ញាកម្រិតណា។ ខណៈពេលដែលដឹងពីកម្រិតលូតលាស់លើផ្នែកនានាស្វ័យភាពនៃការគ្រប់គ្រងសាលារៀនត្រូវតែមានសិទ្ធិក្នុងការរៀបចំ ទាក់ទាញអ្នកពាក់ព័ន្ធ និងដឹកនាំសាលារៀនដើម្បីកែតម្រូវផែនការ ការដឹកនាំ ការដំណើរការកែលម្អបរិស្ថាន សកម្មភាពនានាដូចការបង្រៀននិងរៀន ការត្រៀមកម្មវិធីសិក្សា ការត្រៀមគ្រូបង្រៀនឱ្យឆ្លើយតបគោលដៅគុណភាពអប់រំកុមារតូចនៅកម្ពុជា (Glewwe, 2014; Patrinos, Velez & Wang, 2013; VYGOTSKY, 1987; Whitebreat et al., 2015; Woolfolk, 2016)។

លទ្ធផលទី២៖ ក្រោយពីទទួលបាននូវក្របខណ្ឌគំនិតជាក់លាក់អ្នកស្រាវជ្រាវបានប្រើប្រាស់កម្រងសំណួរដែលបង្កើតចេញពីក្របខណ្ឌគំនិតដើម្បីប្រមូលទិន្នន័យពីក្រុមគោលដៅនៃការស្រាវជ្រាវដើម្បីកំណត់នូវស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននិងស្ថានភាពរំពឹងទុកមានដូចតទៅ៖

តារាងទី១៖ ស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន និងស្ថានភាពរំពឹងទុកនៃកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍

កំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍	**ស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន**				**ស្ថានភាពរំពឹងទុក**			
	M	*SD*	កម្រិត	លំដាប់	*M*	*SD*	កម្រិត	លំដាប់
១. ស្វ័យភាព	3.22	0.63	មធ្យម	4	4.70	0.42	ខ្ពស់	1
២. វង្វាយតម្លៃការសិក្សា	3.42	0.54	មធ្យម	1	4.66	0.43	ខ្ពស់	4
៣. គណនេយ្យភាព	3.24	0.62	មធ្យម	2	4.70	0.40	ខ្ពស់	1
៤. ការយកចិត្តទុកដាក់ដល់គ្រូបង្រៀន	3.24	0.55	មធ្យម	3	4.67	0.41	ខ្ពស់	3
សរុបរួម	3.28	0.53	មធ្យម		4.69	0.39	ខ្ពស់	

តារាងទី១ បានបង្ហាញថាពីការវិភាគផ្ទៃក្នុងនៃកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍នៃស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននិងស្ថានភាពដែលចង់បាននៅថ្ងៃអនាគត ។ ជាលទ្ធផលបានបង្ហាញថា ស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននៃកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ស្ថិតនៅក្នុងលំដាប់មធ្យម (មធ្យមភាគបច្ចុប្បន្ន *M*=3.28 គន្លាតស្តង់ដា *SD*= 0.53) ។ នៅក្នុងនោះផងដែរសមាសភាគដែលមានតម្លៃមធ្យមភាគខ្ពស់ជាងគេនោះគឺ វង្វាយតម្លៃការសិក្សាដែលតម្លៃមធ្យមរបស់វាគឺ (មធ្យមភាគបច្ចុប្បន្ន=3.42 គន្លាតស្តង់ដា=0.54) ហើយសមាសភាគគណនេយ្យភាព និងសមាសភាគការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះគ្រូបង្រៀនមានតម្លៃមធ្យមភាគនិងគន្លាតស្តង់ដាតាមលំដាប់លំដោយ (មធ្យមភាគបច្ចុប្បន្ន=3.24 គន្លាតស្តង់ដា= 0.62 និងមធ្យមភាគបច្ចុប្បន្ន=3.24 គន្លាតស្តង់ដា= 0.55) និង

សមាសភាគដែលមានតម្លៃមធ្យមភាគ និងគន្លាតស្តង់ដាតូចជាងគេគឺ ស្វ័យភាព (មធ្យមភាគបច្ចុប្បន្ន=3.22 គន្លាតស្តង់ដា= 0.63) តាមលំដាប់លំដោយនេះ ។

កំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ (UNESCO, 1989; Anson, 1994; Fullan, 2007 ; Bruns et al., 2011; Elmore, 2004 ; P. Glewwe, 2014; Patrinos, Velez & Wang, 2013; Hoy& Miskel, 2008; MoEYS, 2017)៖

1. **ស្វ័យភាព៖**
   1.1. គណៈកម្មការគ្រប់គ្រងសាលារៀន
   1.2. ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ក្នុងការគ្រប់គ្រងសាលា
   1.3. ភាពជាអ្នកដឹកនាំរបស់នាយក
2. **វាយតម្លៃសិក្សា៖**
   2.1. កម្មវិធីអប់រំកុមារតូច និងសៀវភៅគ្រូ
   2.2. វិធីសាស្ត្ររៀន និងបង្រៀន
   2.3. ការផ្សព្វផ្សាយលទ្ធផលសិក្សា
3. **គណនេយ្យភាព៖**
   3.1. ការបង្កើតផែនការកែលម្អសាលារៀន
   3.2. គណនេយ្យភាពរបស់នាយក
   3.3. ការកែលម្អបរិស្ថានសិក្សា
4. **ការយកចិត្តទុកដាក់ដល់គ្រូបង្រៀន៖**
   4.1. ការជ្រើសរើសបេក្ខជនមានលក្ខណៈសម្បត្តិល្អ
   4.2. ប្រាក់បៀវត្ស និងការលើកទឹកចិត្ត
   4.3. ការបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ

គុណភាពនៃការអប់រំកុមារតូច (Hanushek & Woessman, 2008 Heckman, 2000; PIAGET, 1963; VYGOTSKY, 1987; UNICEF, 2020; Whitebreat et al., 2015; Woolfolk, 2016)៖

1. **ការអភិវឌ្ឍរាងកាយ និងចលករ៖**
   1.1. អាហារូបត្ថម្ភ និងការគាំពារក្នុង រយៈពេល១០០០ថ្ងៃដំបូងនៃកំណើត
   1.2. បំណិនចលករកម្លាំង
   1.3. បំណិនចលករប៉ិនប្រសប់
2. **ការអភិវឌ្ឍពុទ្ធិបញ្ញា៖**
   2.1. ការអភិវឌ្ឍភាសា និងបុរេអក្ខរកម្ម
   2.2. បុរេគណិត
   2.3. បំណិនដោះស្រាយបញ្ហា
3. **ការអភិវឌ្ឍបំណិនមិនមែនពុទ្ធិបញ្ញា៖**
   3.1. បំណិនសង្គម
   3.2. ស្វ័យគ្រប់គ្រង
   3.3. បំណិនប្រាស្រ័យទាក់ទង

យុទ្ធសាស្ត្រកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ ដើម្បីលើកកម្ពស់គុណភាពអប់រំកុមារតូចនៅកម្ពុជា

រូបភាពទី១ ក្របខណ្ឌគំនិតនៃការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ដើម្បីលើកកម្ពស់គុណភាពអប់រំកុមារតូចនៅកម្ពុជា

តាមតារាងខាងលើក៏បានបង្ហាញឲ្យឃើញថាស្ថានភាពដែលចង់បាននាពេលអនាគតនៃកំណែទម្រង់ការគ្រង់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ស្ថិតនៅក្នុងលំដាប់ខ្ពស់ ដែលតម្លៃមធ្យមភាគ និងគន្លាតស្តង់ដា ស្មើនឹង (មធ្យមភាគចង់បាន=4.69 គន្លាតស្តង់ដា= 0.39)។ ក្នុងនោះផងដែរគេសង្កេតឃើញថាតម្លៃមធ្យមភាគរបស់សមាសភាគចំនួនពីរ មានតម្លៃស្មើគ្នាខុសគ្នាតែគន្លាតស្តង់ដា ដែលសមាសភាគទាំងពីរនោះគឺស្វ័យភាព និងគណនេយ្យភាព (មធ្យមភាគរំពឹងទុក=4.70 គន្លាតស្តង់ដា= 0.42 និងមធ្យមភាគរំពឹងទុក=4.70 គន្លាតស្តង់ដា= 0.40) ចំណែកឯកសមាសភាគការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះគ្រូបង្រៀនស្ថិននៅលំដាប់មធ្យមភាគលេខ៣ ដែលមានតម្លៃមធ្យមភាគនិងគន្លាតស្តង់

ជា (មធ្យមភាគរំពឹងទុក=4.67 គន្លាតស្តង់ដា= 0.41) និងសមាសភាគចុងក្រោយដែលមានតម្លៃមធ្យមភាគនិងគន្លាតស្តង់ដាទាបជាងគេគឺ រង្វាយតម្លៃការសិក្សា (មធ្យមភាគរំពឹងទុក=4.66 គន្លាតស្តង់ដា= 0.43) ។

ចេញពីតម្លៃនៃការវិភាគទិន្នន័យផ្ទៃក្នុងនៃកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍នៃស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននិងស្ថានភាពដែលចង់បាននៅថ្ងៃអនាគតគេទទួលបានតម្លៃ PNI modified ស្ថិតនៅចន្លោះពី 0.36 ដល់ 0.46 ។ ដូច្នេះគេអាចកំណត់តម្លៃផ្ទៃក្នុងនៃការញែក្រុម PNI modified ជាក្រុមខ្ពស់និងក្រុមទាបបានដូចខាងក្រោម៖

(0.46+0.36)៖2 = 0.41 ដោយអាស្រ័យលើតម្លៃនេះគេអាចកំណត់ក្រុម PNI modified ខ្ពស់និងទាបដូចខាងក្រោម ៖

PNI modified ខ្ពស់មានតម្លៃចាប់ពី 0.46 ដល់ 0.41 ចំណែកក្រុម

PNI modified ទាបមានតម្លៃចាប់ពី 0.36 ដល់តម្លៃ 0.40

តាមរយៈនៃតម្លៃនេះគេអាចសន្នត់បានថា PNI modified ជារួមនៃសមាសភាគនីមួយៗនៃកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ដើម្បីលើកកម្ពស់គុណភាពអប់រំកុមារតូចនៅកម្ពុជាត្រូវបានកំណត់ក្នុងតារាងខាងក្រោមនេះ។

តារាងទី២៖ តម្រូវការអាទិភាព ចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយនៃកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍

តម្រូវការចាំបាច់អទិភាពនៃការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ដើម្បីលើកកម្ពស់គុណភាពអប់រំកុមារតូចនៅកម្ពុជា	PNI modified	លំដាប់	S/W
១. ស្វ័យភាព	0.46	1	W
២. រង្វាយតម្លៃការសិក្សា	0.36	4	S
៣. គណនេយ្យភាព	0.45	2	W
៤. ការយកចិត្តទុកដាក់ដល់គ្រូបង្រៀន	0.44	3	W
សរុបរួម	0.43		

តាមតារាងទី២ គេសង្កេតឃើញថាមាសភាគនីមួយៗនៅក្នុងកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍បានបង្ហាញថាសមាសភាគស្វ័យភាពមានតម្លៃ PNI modified= 0.46 ដែលកំណត់ថាជាចំណុចខ្សោយនៃកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ ហើយតម្លៃ PNI modified= 0.45 នៃសមាសភាគគណនេយ្យភាពដែលកំណត់ថាជាចំណុចខ្សោយនៃកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ តាមមកដោយតម្លៃ PNI modified=0.44 នៃសមាសភាគការយកចិត្តទុកដាក់ដល់គ្រូបង្រៀនដែលកំណត់ថាជាចំណុចខ្សោយនៃកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងមត្តេយ្យ

សិក្សាសហគមន៍ និងចុងក្រោយគឺតម្លៃ PNI modified= 0.36 នៃសមាសភាគវង្វាយតម្លៃការសិក្សា ដែលកំណត់ថាជាចំណុចខ្លាំង តាមលំដាប់លំដោយ ។

៦. ការពិភាក្សា

តាមរយៈលទ្ធផលនៃការវិភាគស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននិងស្ថានភាពរំពឹងទុកគេសង្កេតឃើញថា ស្ថានភាពបច្ចុប្បន្នដែលបានអនុវត្តកម្រិតខ្ពស់បំផុតគឺវង្វាយតម្លៃសិក្សា បន្ទាប់មកគឺគណនេយ្យភាព បន្ទាប់មកទៀតគឺការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះគ្រូបង្រៀននិងចុងក្រោយគេគឺស្វ័យភាពដែលមានតម្លៃ M= 3.42,SD=0.54; M= 3.24, SD= 0.62; M= 3.24, SD= 0.55; M=3.22, SD= 0.63 ចំណែកស្ថានភាពរំពឹងទុកវិញមានស្វ័យភាពនិងគណនេយ្យភាពដែលបានរំពឹងទុកខ្ពស់ជាងគេ ចំណែកការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះគ្រូបង្រៀនស្ថិតនៅលំដាប់លេខ៣ និងចុងក្រោយគេគឺវង្វាយតម្លៃការសិក្សា M= 4.70,SD= 0.41; M= 4.70, SD= 0.42; M= 4.67, SD= 0.41; M= 3.66,SD= 0.43) តាមលំដាប់លំដោយ ។ តម្លៃទាំងនេះបានបង្ហាញពីលំដាប់លំដោយនៃការកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍តាមក្របខណ្ឌគំនិតនៃការស្រាវជ្រាវ (Bruns et al., 2011; Elmore, 2004; Glewwe, 2014; Patrinos et al, 2013; Hoy& Miskel, 2008; MoEYS, 2017)។

ចេញពីតម្លៃនៃស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននិងស្ថានភាពរំពឹងទុកអ្នកស្រាយជ្រាវបានកំណត់ទៅជាតម្លៃតម្រូវការចាំបាច់អទិភាពដូចតទៅ៖ សមាសភាគស្វ័យភាពមានតម្លៃ PNI modified = 0.46 ដែលកំណត់ថាជាចំណុចខ្សោយនៃកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ ហើយតម្លៃ PNI modified = 0.45 នៃសមាសភាគគណនេយ្យភាពដែលកំណត់ថាជាចំណុចខ្សោយនៃកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ តាមមកដោយតម្លៃ PNI modified = 0.44 នៃសមាសភាគការយកចិត្តទុកដាក់ដល់គ្រូបង្រៀនដែលកំណត់ថាជាចំណុចខ្សោយនៃកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងសាលា មត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ និងចុងក្រោយគឺតម្លៃ PNI modified = 0.36 នៃសមាសភាគវង្វាយតម្លៃការសិក្សាដែលកំណត់ថាជាចំណុចខ្លាំង តាមលំដាប់លំដោយ ។ តម្លៃទាំងនេះបានបង្ហាញឱ្យឃើញថាស្ថានភាពដែលមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ចង់បានមានលំដាប់លំដោយខុសពីក្របខណ្ឌគំនិត ដែលជាភស្តុតាងបញ្ជាក់ពីតម្រូវការចាំបាច់អាទិភាពជាក់ស្តែងរបស់មត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ (Lungka et al, 2021; Wongwanich, 2005) ។

របកគំហើញបានបង្ហាញផងដែរថា ស្ថានភាពដែលចង់បាននាពេលអនាគតនៃកំណែទម្រង់ការគ្រង់គ្រងមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ស្ថិតនៅក្នុងលំដាប់ខ្ពស់ ដែលតម្លៃមធ្យមភាគ និងគន្លាតស្តង់ដាស្មើនឹង (មធ្យមភាគចង់បាន=4.69 គន្លាតស្តង់ដា= 0.39)។ ក្នុងនោះផងដែរគេសង្កេតឃើញថាតម្លៃមធ្យមភាគរបស់សមាសភាគចំនួនពីរ មានតម្លៃស្មើគ្នាខុសគ្នាតែគន្លាតស្តង់ដា ដែលសមាសភាគទាំងពីរនោះគឺស្វ័យភាព និងគណនេយ្យភាព (មធ្យមភាគរំពឹងទុក=4.70 គន្លាតស្តង់ដា= 0.42 និងមធ្យមភាគរំពឹងទុក=4.70 គន្លាតស្តង់ដា= 0.40) ចំណែកឯកសមាសភាគការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះគ្រូបង្រៀនស្ថិននៅលំដាប់មធ្យមភាគលេខ៣ ដែលមានតម្លៃមធ្យមភាគនិងគន្លាតស្តង់ដា (មធ្យមភាគ

រំពឹងទុក=4.67 គន្លាតស្តង់ដា= 0.41) និងសមាសភាគចុងក្រោយដែលមានតម្លៃមធ្យមភាគនិងគន្លាតស្តង់ដាទាបជាងគេគឺ វង្វាយតម្លៃការសិក្សា (មធ្យមភាគរំពឹងទុក=4.66 គន្លាតស្តង់ដា= 0.43) ។

Glewwe (2014) លើកឡើងថា កំណែទម្រង់សាលារៀនជារួម ជាពិសេសកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ ត្រូវផ្អែកលើ៖ (១). **កត្តាគ្រូបង្រៀន (នាយកសាលា)៖** សមត្ថភាពរបស់នាយកសាលា និងលក្ខណសម្បត្តិរបស់គ្រូបង្រៀន (គុណវុឌ្ឍិរបស់គ្រូបង្រៀន បទពិសោធន៍ ចំណេះដឹង យេនឌ័រ ការបណ្តុះបណ្តាល និងវិធីសាស្ត្របង្រៀន (២). **កត្តាសាលារៀន** ៖ ទំហំថ្នាក់ (ផលធៀបសិស្ស-គ្រូបង្រៀន) (៣). **កត្តាសិស្ស និងគ្រួសារ**។ Glewwe (២០១៤) បានចាត់ថ្នាក់គោលនយោបាយទាំងនេះជា ៣ប្រភេទ៖ (ក) ការអប់រំកុមារតូច និងកម្មវិធីសុខភាព អាហារូបត្ថម្ភ និងសុខភាពកុមារ (ខ) ការលើកទឹកចិត្តសិស្ស និងឪពុកម្តាយ និងការកែលម្អជីវភាពរបស់ក្រុមគ្រួសារ។ ជារួម ការកែទម្រង់សាលា គឺជាការបង្កើនប្រសិទ្ធិភាពការគ្រប់គ្រង និងការបង្រៀនដោយបេសកកម្មច្បាស់លាស់ លទ្ធផលរំពឹងទុកដាក់លាក់ចំពោះសិស្ស (វិជ្ជាសម្បទា បំណិនសម្បទា និងចរិយាសម្បទា)។

ការស្រាវជ្រាវក៏បញ្ជាក់ផងដែរថា កំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ត្រូវផ្តោតទៅលើកត្តា ៣ គឺ (Mourshed et al. 2010)៖ (១) ការជ្រើសរើសបេក្ខជនដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិល្អចូលធ្វើគ្រូបង្រៀន (២) ការបង្កើនប្រាក់បៀវត្ស និងប្រាក់ឧបត្ថម្ភ និង (៣) ការបណ្តុះបណ្តាល និងការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈ ក្នុងគោលដៅធានាថាគ្រូបង្រៀនទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាល និងការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈ ដើម្បីក្លាយជាគ្រូដែលមានវិជ្ជា ជីវៈខ្ពស់ដែលអាចសម្រេចបានលទ្ធផលសិក្សាសិស្សល្អប្រសើរ (McKinsey & Company 2007; Hanushek and Rivkin 2003)។

គណនេយ្យភាពមានតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងការលើកកម្ពស់គុណភាពអប់រំកុមារតូចនៅតាមសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍។ Patrinos, Velez និង Wang (2013) បានគូសបញ្ជាក់ពីគោលការណ៍សំខាន់ៗចំនួន ៦ ដែលអាចកែលម្អលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្ស គឺគោលការណ៍ « 6As » ៖ ១.Assessment ការធ្វើតេស្តសិស្សសម្រាប់គុណភាព ២. Autonomy ការសម្រេចចិត្តប្រើលទ្ធផលតេស្តជួយសិស្សមានសមត្ថភាពប្រសើរ និងឲ្យកុមារតូចចូលរៀនទាំងអស់គ្នា ៣.Accountability ធ្វើអ្វីដែលត្រូវធ្វើឲ្យបានផ្សាយលទ្ធផលធ្វើបាននិងធ្វើមិនបានដល់សាធារណៈ ៤.Attention to teacher ជួយគ្រូឲ្យធ្វើការបង្រៀនមានគុណភាព ៥.Attention to early childhood education ជួយមាតាបិតាមានសមត្ថភាពថែរក្សាកូន ដូចជារៀននៅថ្នាក់មត្តេយ្យ ៦.Attention to culture and values សម្រេចរួមគ្នាឆ្លើយតបទាន់ពេលនូវអ្វីដែលអតិថិជនត្រូវការ និងកសាងគុណតម្លៃដោយការធ្វើតែអំពើល្អ។ គោលការណ៍ « 6As » នេះបង្ហាញពីការគ្រប់គ្រងផ្តោតលើលទ្ធផល ដោយពង្រឹងរចនាសម្ព័ន្ធស្ថាប័ន ក្នុងគោលដៅពង្រឹងការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សា និងកែលម្អលទ្ធផលសិក្សារបស់កុមារតូច (Bruns et al, 2011; World Bank 2003; World Bank 2010; Patrinos, 2010)។

៧. សន្និដ្ឋាន

បរិបទរបស់ប្រទេសកម្ពុជាបានឆ្លងកាត់ដំណាក់កាលដ៏លំបាកផ្សេងៗជាច្រើនទស្សវត្សមក ហើយធ្វើឱ្យប្រព័ន្ធនៃការអប់រំមានជួបបញ្ហាប្រឈមជាច្រើននៅគ្រប់ភូមិសិក្សា ។ មត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៏ក៏ជាភូមិសិក្សាមួយដែលត្រូវបានយកចិត្តទុកដាក់ និងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងវិញដើម្បីជួយជំរុញប្រព័ន្ធអប់រំឱ្យមានសំទុះកើនឡើង និងមានភាពបត់បែន ។

ដើម្បីឱ្យការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍មានប្រសិទ្ធិភាពដើម្បីឆ្លើយតបនឹងបរិបទនៃការវិវត្ត និងភាពរីកចម្រើននៃសង្គម សេដ្ឋកិច្ច ក្របខណ្ឌគំនិតនៃការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ ក៏ត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីចង្អុលបង្ហាញពីការគ្រប់គ្រងកិច្ចដំណើរការឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងសកលភាវូបនីយកម្មរបស់ប្រទេសជាតិ និងពិភពលោក ។ ក្របខណ្ឌនៃការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍មានសមាសភាគសំខាន់ៗចំនួន ៤ គឺ១. ស្វ័យភាពដែលត្រូវមានសមាសភាគរងជា គណៈកម្មការគ្រប់គ្រងសាលារៀន ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ក្នុងការគ្រប់គ្រងសាលារៀន ភាពជាអ្នកដឹកនាំរបស់នាយកសាលា ២. វង្វាយតម្លៃការសិក្សាដែលមានសមាសភាគរងជា កម្មវិធីអប់រំកុមារតូច និងសៀវភៅគ្រូ វិធីសាស្ត្ររៀន និងបង្រៀន ការផ្សព្វផ្សាយលទ្ធផលសិក្សា ៣. គណនេយ្យភាពដែលត្រូវមានសមាសភាគរង ការបង្កើតផែនការកែលម្អសាលារៀន គណនេយ្យភាពរបស់នាយក ការកែលម្អបរិស្ថានសិក្សា និងទី៤.ការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះគ្រូបង្រៀនដែលត្រូវមានសមាសភាគរងជាការជ្រើសរើសបេក្ខជនមានលក្ខណៈសម្បត្តិល្អ ប្រាក់បៀវត្សនិងការលើកទឹកចិត្ត ការបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ ។

ក្រោយពីការវិភាគទិន្នន័យអ្នកស្រាវបានកំណត់ថាស្វ័យភាពមានតម្លៃ PNI modified ខ្ពស់ជាងគេគឺមានតម្លៃ 0.46 ដែលបង្ហាញថាជាតម្លៃមួយដែលស្ថិតនៅក្នុងចំណុចខ្សោយ ចំណែកឯគណនេយ្យភាពមានតម្លៃ PNI modified បន្ទាប់ពីស្វ័យភាពគឺ 0.45 ហើយការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះគ្រូបង្រៀនមានតម្លៃ PNI modified ស្មើនឹង 0.44 ដែលតម្លៃ PNI modified ទាំងពីរចុងក្រោយនេះក៏បានបង្ហាញថាជាចំណុចខ្សោយផងដែរ ចំណែកវង្វាយតម្លៃការសិក្សាមានតម្លៃ PNI modified ស្មើនឹង 0.36 បញ្ជាក់ថាវាជាចំណុចខ្លាំងដែលសាលាមាន ។

ក្នុងន័យនេះ កំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងសាលាមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ត្រូវផ្តោតទៅលើស្វ័យភាព គណនេយ្យភាព ការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះគ្រូបង្រៀន និងការវាយតម្លៃការសិក្សា។ ការកំណត់យុទ្ធសាស្ត្របែបនេះគឺដើម្បីការពារ ក្នុងគោលបំណងកាត់បន្ថយភាពខ្សោយ និងបង្កើនភាពខ្លាំងសម្រាប់ស្វ័យភាព យុទ្ធសាស្ត្របង្ការ ដោយកាត់បន្ថយភាពខ្សោយ និងបង្កើតឱកាសសម្រាប់គណនេយ្យភាព យុទ្ធសាស្ត្រពង្រឹង ដើម្បីបង្កើនភាពខ្លាំង និងកាត់បន្ថយការគំរាមកំហែងសម្រាប់ការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះគ្រូបង្រៀន និងយុទ្ធសាស្ត្របង្កើន ដើម្បីបង្កើនភាពខ្លាំង និងផ្តល់ឱកាសសម្រាប់ការវង្វាយតម្លៃ ។

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

អ្នកនិពន្ធសូមថ្លែងអំណរគុណដល់និពន្ធនាយក សហការីនិងអ្នកត្រួតពិនិត្យជំនាញអាណាមិករបស់ការិយាល័យស្រាវជ្រាវនិងវិភាគនយោបាយសម្រាប់មតិយោបល់កែលម្អលើអត្ថបទស្រាវជ្រាវនេះ។ ខ្លឹមសារក្នុងអត្ថបទនេះគឺជាការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកនិពន្ធ និងមិនឆ្លុះបញ្ចាំងពីទស្សនៈរបស់ស្ថាប័នដែលអ្នកនិពន្ធកំពុងធ្វើការ ឬនិន្នាការនយោបាយរបស់ក្រុមណាមួយឡើង ។

ឯកសារយោង

Bruns, B., D. Filmer and H. A. Patrinos. (2011). *Making Schools Work: New Evidence on Accountability Reforms*. Washington DC: World Bank.

Cadima, J., Nata, G., Barros, S., Coelho, V., & Barata, C. (2020). Literature review on early childhood education and care for children under the age of 3.

Clark, H., Coll-Seck, A. M., Banerjee, A., Peterson, S., Dalglish, S. L., Ameratunga, S., ... & Costello, A. (2020). A future for the world's children? A WHO–UNICEF–Lancet Commission. *The Lancet*, *395*(10224), 605-658.

De Bortoli, L., Underwood, C., & Thomson, S. (2023). PISA in Brief 2022: Student performance and equity in education.

Engle, P.L., L.C.H. Fernald, H. Alderman, J. Behrman, C. O'Gara, A. Yousafzai, M. Cabral de Mello, M. Hidrobo, N. Ulkuer, I. Ertem, S. (2011). Iltus and the Global Child Development

Erickson, K. I., Hillman, C. H., & Kramer, A. F. (2015). Physical activity, brain, and cognition. *Current opinion in behavioral sciences*, *4*, 27-32.

Elmore, R. F. (2000). *Building a New Structure for School Leadership*. Washington, DC: Albert Shanker Institute.

Evans, G. W. (2006). Child development and the physical environment. *Annual review of psychology*, *57*, 423.

French, G., Farrell, T., McCormack, M., Nic Mhuirí, S., & Sheil, C. (2022). Enabling community engagement to support literacy, digital literacy, and numeracy development for all children. A Review of the Literature.

Fullan, M. (2007). *The new meaning of educational change*: Routledge.

Glewwe, P. (2014). Education policy in developing countries: University of Chicago Press.

Gangan, F. Y., Batugal Jr, V., Sablay, A. F. R., Tullao Jr, T. S., & Yu, K. (2024). Educational Achievement Inequality in Southeast Asia Primary Learning Metrics (SEA-PLM) 2019 Participating Countries.

Goelman, H., Forer, B., Kershaw, P., Doherty, G., Lero, D., & LaGrange, A. (2006). Towards a predictive model of quality in Canadian child care centers. *Early Childhood Research Quarterly*, *21*(3), 280-295.

Glewwe, P. (2014). *Education policy in developing countries*: University of Chicago Press.

Guskey, T. R. (2000). *Evaluating professional development*. Corwin press.

Hanushek, E. A. and S. G. Rivkin. (2003). *How to Improve the Supply of High Quality Teachers?* Paper Prepared for the Brookings Papers on Education Policy.

Heckman, J. J. (2000). *Policies to foster human capital*. Research in economics, 54(1), 3-56.

Hoy, W., & Miskel, C. (2008). *Educational administration: theory, research, and practice. 8th edition*. New York: McGraw-Hill.

Hurley, K. M., Yousafzai, A. K., & Lopez-Boo, F. (2016). *Early child development and nutrition:* A review of the benefits and challenges of implementing integrated interventions.

Lungka, P., Nichanong, C., Langka, W., Issaramanorose, N., Intamra, P., Chiropasworrapong, P., & Janthon, U. A. (2021). A Study of guideline for Reforming Training Program for Pre-service Preschool Teachers, In-service Preschool Teachers, Caregivers, and Teacher Assistants. *Journal of Education Rajabhat Maha Sarakham University*, *18*(2), 215-230.

Ministry of Education Youth and Sport (2014). *ផែនការសកម្មភាពស្តីពី ការគាំពារនិងអភិវឌ្ឍកុមារតូច ២០១៤ ដល់២០១៨ គ.ជ.គ.ក.*

Ministry of Education Youth and Sport (2024). *ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យអប់រំ ឆ្នាំ ២០២៤-២០២៨*

Ministry of Education Youth and Sport (2017). *គោលការណ៍ណែនាំស្តីពី ការគ្រប់គ្រងតាមសាលារៀន*

Ministry of Education Youth and Sport (2018). *ការអប់រំនៅកម្ពុជា៖ លទ្ធផលពីការចូលរួមរបស់ប្រទេសកម្ពុជាក្នុងកម្មវិធីអន្តរជាតិ ស្តីពីវង្វាយតម្លៃលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្សសម្រាប់ប្រទេស កំពុងអភិវឌ្ឍ*

Ministry of Education Youth and Sport (2019). *ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យអប់រំ ២០១៩-២០២៣*

Ministry of Education Youth and Sport (2019). *ផែនទីបង្ហាញផ្លូវការអប់រំកម្ពុជាឆ្នាំ២០៣០ គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពទី៤*

Ministry of Education Youth and Sport (2021). *សេចក្តីណែនាំប្រតិបត្តិយុទ្ធសាស្ត្រសហគមន៏សាលារៀន*

Ministry of Education Youth and Sport (2024). *សេចក្តីណែនាំស្តីអំពីដំណើរការគ្រឹះស្ថានមត្តេយ្យសិក្សាសាធារណៈ និងមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍ឆ្នាំសិក្សា ២០២៤-២០២៥*

Mourshed, M., Chijioke, C., & Barber, M. (2010). *How the world’s most improved School systems keep getting better*. http://mckinseyonsociety.com.

Naron, H.C., (2020). *កំណែទម្រង់សាលារៀននៅកម្ពុជា*

National Committee for Sub-National Democratic Development (2020). *សៀវភៅណែនាំ ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងមត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍សម្រាប់ ឃុំ សង្កាត់*

National Committee for Sub-National Democratic Development (2020).*មេរៀនបទពិសោធន៏ ល្អៗ មួយចំនួនដែលអនុវត្តដោយរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ*

Patrinos, H. A., Velez, E., & Wang, C., Y. (2013). *Framework for the Reform of Education Systems and Planning for Quality*. The World Bank, Human Development Network, Education Unit. WB.

Snoek, M. (2021). Educating quality teachers: How teacher quality is understood in the Netherlands and its implications for teacher education. *European Journal of Teacher Education*, *44*(3), 309-327.

Taguma, M., Litjens, I., & Makowiecki, K. (2012). *Quality Matters in Early Childhood Education and Care: Finland*. OECD Publishing. 2, rue Andre Pascal, F-75775 Paris Cedex 16, France.

UNESCO (2006). *Education for All global* monitoring report 2007: Strong Foundations. Paris: UNESCO.

UNICEF. (2018). *A statistical profile of child protection in Cambodia.*

Wongwanich, S. (2005). *Need assessment research. Chulalongkorn University Press.*

World Health Organization. (2018). *Nurturing care for early childhood care and development: A framework for helping children survive and thrive to transform health and human potential*. Switzerland: World Health Organization. Retrieved from https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/272603/9789241514064-eng.pdf?sequence=1.

World Bank (2010). *Stepping up Skills: For more jobs and higher productivity*. Washington D.C.: World Bank.

World Bank (2018). *LEARNING to Realize Education's Promise*: The World Development Report. Washington D.C.: World

Yoshikawa, H., Weiland, C., Brooks-Gunn, J., Burchinal, M. R., Espinosa, L. M., Gormley, W. T., ... & Zaslow, M. J. (2013). *Investing in our future: The evidence base on preschool education.*

Zhang, L. F. (2006). Does student–teacher thinking style match/mismatch matter in students' achievement? *Educational psychology*, *26*(3), 395-409.